

بزنګاه یازدهم

تأليف:

مهدي خليل

۱۳۹۹

- سرشناسه : خلیلی، مهدی، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور : بزنگاه یازدهم / مولف مهدی خلیلی.
مشخصات نشر : تهران: مهرکلام، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری : ۲۰۸ ص.
شابک : 978-622-6896-36-8
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : کتابنامه: ص. [۲۰۱]-۲۰۸.
موضوع : روسای جمهور -- ایران -- انتخابات -- ۱۳۹۲
موضوع : Presidents -- Iran -- Election -- 2012
موضوع : انتخابات -- ایران
موضوع : Elections -- Iran
موضوع : حزب‌های سیاسی -- ایران
موضوع : Political parties -- Iran
رده بندی کنگره : JQ۱۷۸۹
رده بندی دیویی : ۲۲۴/۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۶۹۲۵۹

دفتر مرکزی: تهران، میدان افلاک، خیابان منیری جاوید، پلاک ۷۴

شماره تماس: ۶۶۴۶۳۲۴۵

www.nehrekalam.ir

بزنگاه یازدهم

مؤلف: مهدی خلیلی

چاپ اول: ۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰ نسخه

چاپ: غزال

صفحه آرای: بنیامین غفاری

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به انتشارات مهرکلام است.

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۹۶-۳۶-۸

فهرست مطالب

۱۳		مقدمه
۱۵		فصل اول: کلیات
۱۵		مقدمه
۱۶		۱-۱ بیان مسأله
۲۲		۲-۱ پیشینه تحقیق
۲۵		۳-۱ سوالات تحقیق
۲۶		۴-۱ فرضیات تحقیق
۲۷		۵-۱ اهداف تحقیق
۲۸		۶-۱ روش تحقیق
۲۸		۷-۱ روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۲۸		۸-۱ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۲۹		۹-۱ سازماندهی تحقیق
۳۱		فصل دوم: مفاهیم و مبانی نظری
۳۱		مقدمه
۳۱		۱-۲ مفاهیم
۳۱		۱-۱-۲ مفهوم حزب و کارکردهای آن
۳۱		۱-۱-۱-۲ مفهوم حزب
۳۵		۲-۱-۱-۲ دیدگاه‌های مختلف در تعریف احزاب سیاسی
۳۸		۳-۱-۱-۲ کارکردهای احزاب سیاسی
۴۳		۲-۱-۲ مفهوم انتخابات و مشارکت

۴۳	۱-۲-۱-۲ مفهوم انتخابات
۴۵	۲-۲-۱-۲ مفهوم مشارکت
۴۶	۲-۲ مشارکت سیاسی انتخاباتی و ویژگی‌های اساسی انتخابات
۴۶	۱-۲-۲ مشارکت سیاسی
۴۸	۲-۲-۲ مردم و مشارکت انتخاباتی
۵۰	۳-۲-۲ ویژگی‌های اساسی انتخابات آزاد و میثاق‌های بین‌المللی
۵۲	۳-۲ مبانی نظری
۵۴	۱-۳-۲ الگوی نظری «جامعه‌شناختی»
۵۷	۲-۳-۲ الگوی نظری «روانی - سیاسی»
۵۸	۳-۳-۲ الگوی نظری «انتخاب عقلانی - اقتصادی»
۶۱	۱-۳-۳-۲ نظریه تصمیم‌ری عقلایی
۶۱	۲-۳-۳-۲ نظریه بارز
۶۲	۳-۳-۳-۲ نظریه کنش جمعی

فصل سوم: عملکرد حزب کارگزاران سازندگی در انتخابات ۱۳۹۲ و تاثیر آن بر

۶۵	نتیجه انتخابات
۶۵	مقدمه
۶۶	۱-۳ زمینه‌های ظهور گفتمان اصلاح‌طلبی و تولیدکنندگان این گفتمان
۶۶	۱-۱-۳ زمینه‌های ظهور گفتمان اصلاح‌طلبی
۶۶	۱-۱-۱-۳ زمینه‌های اقتصادی
۶۸	۲-۱-۱-۳ زمینه‌های اجتماعی - فرهنگی
۶۹	۳-۱-۱-۳ پیامد و روندهای نوسازی
۷۰	۴-۱-۱-۳ برتری گفتمان مردم‌سالاری در حوزه‌ی جامعه‌ی مدنی
۷۰	۵-۱-۱-۳ هسته متشکل پیش‌برنده‌ی خط امام
۷۱	۶-۱-۱-۳ فرصت سیاسی به‌دست‌آمده از نتایج غیرمنتظره انتخابات
۷۱	۲-۱-۳ تولیدکنندگان گفتمان اصلاح‌طلبی
۷۱	۱-۲-۱-۳ گروه‌های ائتلاف خط امام (ره) و کارگزاران سازندگی
۷۳	۲-۲-۱-۳ گفتمان خاتمی
۷۴	۳-۲-۱-۳ حلقه‌ی کیان و مرکز مطالعات ریاست جمهوری

۷۶	۳-۱-۳ محورهاى گفتمان اصلاح طلبى
۷۹	۴-۱-۳ آسیب شناسى گفتمان اصلاح طلبى
۸۲	۳-۴-۱-۳ جامعه مدنى
۸۴	۳-۴-۱-۳ قانون گذارى
۸۵	۳-۴-۱-۳ اصلاحات
۸۶	۴-۴-۱-۳ دموکراسى
۸۷	۵-۴-۱-۳ تساهل و تسامح
۸۸	۶-۴-۱-۳ حقوق بشر
۸۹	۲-۳ اصلاح طلبان از در اختيار گرفتن قواى مقننه و مجريه تا ممنوع التصويرى، حصر خانگى و زندان
۸۹	۱-۲-۳ از چپ هاى اسامى تا تولد اصلاح طلبان در خرداد ۷۶
۹۲	۲-۲-۳ اصلاح طلبى در دوره هشت ساله رياست جمهورى خاتمى
۹۶	۳-۲-۳ اصلاح طلبان از ۸۴ تا ۸۸
۹۸	۴-۲-۳ اصلاح طلبان از ۸۸ تا ۹۲
۹۹	۳-۳ حزب کارگزاران سازندگى
۱۰۰	۱-۳-۳ زمينه هاى شکل گيرى حزب کارگزاران سازندگى
۱۰۸	۲-۳-۳ اساسنامه و مرامنامه حزب کارگزاران سازندگى
۱۰۸	۳-۳-۳ خاستگاه و طبقات اجتماعى حزب کارگزاران
۱۰۹	۴-۳-۳ ارگان ها و تشکيلات وابسته
۱۱۰	۵-۳-۳ تفسيرهاى موجود در خصوص علل شکل گيرى حزب کارگزاران سازندگى
۱۱۰	۱-۵-۳-۳ تفسير روشنفکران قدرت طلب
۱۱۱	۲-۵-۳-۳ ديدگاه پروان نظريه قبض و بسط ثئوريک شريعت
۱۱۱	۳-۵-۳-۳ پيوند سياست با قدرت
۱۱۲	۴-۵-۳-۳ اعتدال و ميانه روى
۱۱۲	۵-۵-۳-۳ حاکميت فن سالاران
۱۱۳	۶-۵-۳-۳ شخص محورى
۱۱۴	۶-۳-۳ مواضع و ديدگاه هاى کارگزاران
۱۱۴	۱-۶-۳-۳ سياست داخلى
۱۱۶	۲-۶-۳-۳ سياست خارجى

۱۱۶.....	سیاست اقتصادی ۳-۶-۳-۳
۱۱۷.....	سیاست فرهنگی ۴-۶-۳-۳
۱۱۸.....	کارگزاران از نگاه مخالفان ۷-۳-۳
۱۱۹.....	رویکرد حزب کارگزاران در قبال انتخابات‌های مختلف ۸-۳-۳
۴-۳.....	علل پیروزی حسن روحانی در انتخابات یازدهمین دوره ریاست جمهوری با تأکید بر نقش حزب کارگزاران سازندگی ۱۲۱.....
۱۳۶.....	جمع بندی ۱۳۶.....

فصل چهارم: عملکرد حزب مؤتلفه اسلامی در انتخابات ۱۳۹۲ و تأثیر آن بر نتیجه

۱۳۹.....	انتخابات ۱۳۹.....
۱۳۹.....	مقدمه ۱۳۹.....
۱۴۰.....	۱-۴ ظهور و تحول «شمار اصولگرایی» ۱۴۰.....
۱۴۶.....	۱-۱-۴ سیر تحول گفتمان «است (اصولگرایی) در دهه‌های بعد از انقلاب» ۱۴۶.....
۱۴۷.....	۲-۱-۴ زمینه‌های ظهور گفتمان اصولگرایی ۱۴۷.....
۱۴۷.....	۱-۲-۱-۴ زمینه‌های اقتصادی ۱۴۷.....
۱۴۹.....	۲-۲-۱-۴ زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی ۱۴۹.....
۱۵۰.....	۳-۲-۱-۴ عملکرد منفی اصلاح‌طلبان افراطی (تجدید نظرطلبان) ۱۵۰.....
۱۵۲.....	۴-۲-۱-۴ راهبرد و رفتار اصولگرایان ۱۵۲.....
۱۵۳.....	۳-۱-۴ تولیدکنندگان گفتمان اصولگرایی ۱۵۳.....
۱۵۳.....	۱-۳-۱-۴ آبادگران ایران اسلامی ۱۵۳.....
۱۵۵.....	۲-۳-۱-۴ گفتمان احمدی‌نژاد ۱۵۵.....
۱۵۷.....	۳-۳-۱-۴ حزب مؤتلفه اسلامی و جمعیت ایشارگران ۱۵۷.....
۱۵۹.....	۴-۱-۴ محورهای گفتمان اصولگرایی ۱۵۹.....
۱۶۳.....	۵-۱-۴ آسیب‌شناسی گفتمان اصولگرایی ۱۶۳.....
۱۶۸.....	۲-۴ بررسی ساختاری حزب مؤتلفه اسلامی ۱۶۸.....
۱۶۸.....	۱-۲-۴ تاریخچه تشکیل هیئت‌های مؤتلفه اسلامی ۱۶۸.....
۱۷۱.....	۲-۲-۴ مواضع حزب مؤتلفه اسلامی به‌عنوان یکی از زیرشاخه‌های طیف راست سنتی ۱۷۱.....
۱۷۲.....	۱-۲-۲-۴ مواضع اقتصادی ۱۷۲.....
۱۷۴.....	۲-۲-۲-۴ سیاست خارجی ۱۷۴.....

۱۷۴	 ۳-۲-۲-۴ ولایت فقیه
۱۷۵	 ۳-۲-۴ پایگاه اجتماعی حزب مؤتلفه اسلامی
۱۷۶	 ۴-۲-۴ تشکیلات سیاسی و رهبری
۱۷۷	 ۳-۴ رویکرد دولتی‌ها در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۲
۱۸۱	 ۴-۴ دسته‌بندی جریان اصولگرا در انتخابات یازدهم ریاست جمهوری سال ۱۳۹۲
۱۸۲	 ۱-۴-۴ جبهه پایداری انقلاب اسلامی
۱۸۳	 ۲-۴-۴ ائتلاف ۲+۱
۱۸۴	 ۳-۴-۴ جریان انحرافی
۱۸۵	 ۱۴-۴-۴ ولگرایان تحول خواه
۱۸۶	 ۵-۴-۴ جبهه متحد اصولگرایان
۱۸۷	 ۶-۴-۴ جبهه پیران خاندان امام و رهبری
۱۸۸	 ۷-۴-۴ ائتلاف پنج‌گانه اصولگرایان
۱۸۹	 ۸-۴-۴ فراکسیون رهروان ولایت
۱۸۹	 ۵-۴ آرایش درونی طیف‌های جناح اصولگرا در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۲ با تأکید بر نقش حزب مؤتلفه اسلامی
۱۹۴	 جمع‌بندی
۱۹۵	 فصل پنجم: نتیجه
۱۹۵	 نتیجه‌گیری
۲۰۱	 منابع

مقدمه

انتخابات یازدهمین دوره ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۲ در حالی برگزار گردید، که هنوز فضای سیاسی کشور از آثار انتخابات بحث برانگیز دهمین دوره ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ متأثر بود. سوال اصلی ما اینست که رفتار سیاسی احزاب گوناگون اصلاح طلب، اصولگرا خصوصا دو حزب کارگزاران سازندگی و مؤتلفه اسلامی به عنوان متباین و متضاد، در رقم زدن نتیجه انتخابات یازدهمین دوره ریاست جمهوری بعنوان متباین و متضاد چه بوده است و چه نقشی را ایفا نمودند؟

هدف اساسی اصلاح طلبان، بستن طیف‌های مختلف مردم به پای صندوق‌های رای بود به این دلیل که هرگز تصور نکرده در انتخابات کمرنگ باشد زمینه برای پیروزی اصولگرایان فراهم می‌شود. هدف دوم اصلاح طلبان اجماع بر روی کاندیدای واحد بود تا از پراکندگی آرای آنان جلوگیری شود. حزب کارگزاران سازندگی در نتیجه انتخابات یازدهم و پیروزی حسن روحانی نقش بدشری داشت. این حزب علاوه بر اینکه مردم را دعوت و ترغیب به شرکت در انتخابات می‌کرد، از کاندیداتوری حسن روحانی نیز حمایت نمود و از معرفی کاندیدایی از این حزب اجتناب نمود و علیرغم اختلاف نظرهایی که با حسن روحانی داشتند ولی از وی حمایت کردند. حزب مؤتلفه اسلامی همانند سایر احزاب اصولگرا نتوانستند بر روی کاندیدای واحد به اجماع برسند و اصولگرایان چندین کاندیدا در انتخابات یازدهم داشتند. به دلیل پایگاه اجتماعی ضعیفتر اصولگرایان نسبت به اصلاح طلبان مشخص بود که در صورت شرکت گسترده مردم در انتخابات و در صورت اجماع اصلاح طلبان بر کاندیدای واحد و عدم اجماع اصولگرایان بر کاندیدای واحد، عملا اصولگرایان شانس برای پیروزی در این انتخابات نداشتند. حزب مؤتلفه اسلامی در انتخابات یازدهم ریاست جمهوری از علی اکبر ولایتی حمایت نمود و در این مسیر توفیقی بدست

نیاورد. علاوه بر عدم مقبولیت مردمی علی اکبر ولایتی و آرای پایین وی، سایر کاندیداهای اصولگرا نیز به دلیل پراکندگی آراء، درصد آرای پایینی کسب کردند. هدف و روش پژوهشی این کتاب، بررسی فرضیه اصلی مطرح شده با بهره گیری از منابع مختلف و با روش توصیفی - تحلیلی؛ همچنین بررسی مقایسه‌ای عملکرد احزاب فوق می‌باشد.

www.ketab.ir